

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра фінансів

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан економічного факультету
А. Анатолій ДІБОВА
28 серпня 2024 р.

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри фінансів

Протокол № 1 від «16» серпня 2024 р.
Завідувач кафедри
Наталія ШВЕЦЬ

«РОЗГЛЯНУТО»
Гарант ОП «Корпоративні фінанси»

Лариса ОЛІЙНИК

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ФІНАНСИ

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

Освітня програма «Корпоративні фінанси»

Факультет Економічний

Розробник: доцент кафедри фінансів, к.е.н., доцент Олійник Л.А.

Київ – 2024 р.

Опис навчальної дисципліни
ФІНАНСИ
(назва)

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	бакалавр	
Спеціальність	072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»	
Освітня програма	Корпоративні фінанси	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	180	
Кількість кредитів ECTS	6	
Кількість змістових модулів	7	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	залік, екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Денна форма здобуття вищої освіти	Заочна форма здобуття вищої освіти
Курс (рік підготовки)	2	-
Семестр	3, 4	-
Лекційні заняття	75 год.	- год.
Практичні, семінарські заняття	75 год.	- год.
Лабораторні заняття	- год.	- год.
Самостійна робота	30 год.	- год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	6 год. 4 год.	- год.

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета: формування у майбутніх фінансистів системи спеціальних знань та вмінь з проблем розвитку та сучасного стану фінансової системи.

Завдання: формування цілісної системи знань про суть і форми прояву фінансів, механізм функціонування фінансових відносин та їх оптимізацію у суспільстві, склад і структуру фінансової системи, сукупність фінансових органів та інститутів, засади формування і функціонування окремих сфер і ланок фінансової системи.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у

галузі фінансів, банківської справи та страхування або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 2. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

СК 3. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК 5. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

СК 6. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК 8. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПРН 2. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

ПРН 4. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

ПРН 5. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ПРН 7. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПРН 11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПРН 12. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності.

ПРН 18. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.

2. Програма та структура навчальної дисципліни для:
повного терміну денної форми здобуття вищої освіти;

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	Тиж-ні	усьо-го	у тому числі					усьо-го	у тому числі					
л			п	лаб	Інд	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
3 семестр														
Змістовий модуль 1. Сутність, історія та розвиток фінансової науки в Україні та світі														
Тема 1. Сутність фінансів, їхні функції та роль у суспільстві	1-2	9	4	4			1							
Тема 2. Генезис і еволюція фінансів та фінансової науки	3-4	9	4	4			1							
Тема 3. Становлення та розвиток фінансової науки в Україні	4-5	9	4	4			1							
Разом за змістовим модулем 1	27		12	12			3							
Змістовий модуль 2. Фінансова система, фінансова політика, механізм, право та безпека														
Тема 4. Фінансова система	5-6	9	4	4			1							
Тема 5. Фінансова політика і фінансовий механізм	6-7	9	4	4			1							
Тема 6. Фінансове право та фінансове законодавство	7-8	6	2	2			2							
Тема 7. Фінансова безпека	8-9	5	2	2			1							
Разом за змістовим модулем 2	29		12	12			5							
Змістовий модуль 3. Ланки державних фінансів та їх характеристика. Податкова система														
Тема 8. Державні фінанси. Бюджетна система. Бюджет держави Бюджетний процес.	9-10	11	5	5			1							
Тема 9. Податки, податкова система	10-11	11	5	5			1							
Тема 10. Державний кредит і державний борг	11-12	9	4	4			1							
Разом за змістовим модулем 3	31		14	14			3							
Змістовий модуль 4. Фінанси місцевих бюджетів та бюджетне вирівнювання														

Тема 11. Місцеві фінанси	13-14	10	4	4			2						
Тема 12. Бюджетний федералізм і фінансове вирівнювання	14-15	8	3	3			2						
Разом за змістовим модулем 4	18		7	7			4						
Усього годин третій семестр	105		45	45			15						
4 семестр													
Змістовий модуль 5. Страхування, страховий ринок ,соціальне державне страхування													
Тема 13. Сутність та призначення страхування, його принципи та функції	16-17	10	4	4			2						
Тема 14. Страховий ринок	18-19	7	3	3			1						
Тема 15. Соціальні позабюджетні фонди	20-21	7	3	3			1						
Разом за змістовим модулем 5	24		10	10			4						
Змістовий модуль 6. Фінанси суб'єктів господарювання та домогосподарств													
Тема 16. Фінанси суб'єктів господарювання	22-23	10	4	4			2						
Тема 17. Фінанси домогосподарств	24-25	7	3	3			1						
Тема 18. Фінансовий менеджмент	26-27	8	3	3			2						
Разом за змістовим модулем 6	25		10	10			5						
Змістовий модуль 7. Фінансовий ринок і міжнародні фінанси													
Тема 19. Фінансовий ринок	26-27	8	3	3			2						
Тема 20. Міжнародні фінанси	27-28	8	3	3			2						
Тема 21. Фінанси країн з розвинутою ринковою економікою	28-29	5	2	2			1						
Тема 22. Фінанси Європейського Союзу	29-30	5	2	2			1						
Разом за змістовим модулем 7	26		10	10			6						
Усього годин за четвертий семестр	75		30	30			15						
Курсовий проект (робота) з _____	-	-	-	-	-	-	-						

– (якщо є в робочому навчальному плані)													
Усього годин	180	75	75			30							

3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Сутність фінансів, їхні функції та роль у суспільстві	4
2.	Генезис і еволюція фінансів та фінансової науки	4
3.	Становлення та розвиток фінансової науки в Україні	4
4.	Фінансова система	4
5.	Фінансова політика і фінансовий механізм	4
6.	Фінансове право та фінансове законодавство	2
7.	Фінансова безпека	2
8.	Державні фінанси. Бюджетна система. Бюджет держави. Бюджетний процес	5
9.	Податки, податкова система	5
10.	Державний кредит і державний борг	4
11.	Місцеві фінанси	4
12.	Бюджетний федералізм і фінансове вирівнювання	3
13.	Сутність та призначення страхування, його принципи та функції	4
14.	Страховий ринок	3
15.	Соціальні позабюджетні фонди	3
16.	Фінанси суб'єктів господарювання	4
17.	Фінанси домогосподарств	3
18.	Фінансовий менеджмент	3
19.	Фінансовий ринок	2
20.	Міжнародні фінанси	2
21.	Фінанси країн з розвинутою ринковою економікою	1
22.	Фінанси Європейського Союзу	1

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Сутність фінансів, їхні функції та роль у суспільстві	1
2.	Генезис і еволюція фінансів та фінансової науки	1
3.	Становлення та розвиток фінансової науки в Україні	1

4.	Фінансова система	1
5.	Фінансова політика і фінансовий механізм	1
6.	Фінансове право та фінансове законодавство	2
7.	Фінансова безпека	1
8.	Державні фінанси. Бюджетна система. Бюджет держави. Бюджетний процес	1
9.	Податки, податкова система	1
10.	Державний кредит і державний борг	1
11.	Місцеві фінанси	2
12.	Бюджетний федералізм і фінансове вирівнювання	2
13.	Сутність та призначення страхування, його принципи та функції	2
14.	Страховий ринок	1
15.	Соціальні позабюджетні фонди	1
16.	Фінанси суб'єктів господарювання	2
17.	Фінанси домогосподарств	1
18.	Фінансовий менеджмент	2
19.	Фінансовий ринок	1
20.	Міжнародні фінанси	1
21.	Фінанси країн з розвинутою ринковою економікою	1
22.	Фінанси Європейського Союзу	1

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- залік;
- модульні тести;
- реферати;
- захист практичних робіт;
- інші види.

6. Методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань);
- індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.

7. Методи оцінювання.

- екзамен;

- залік;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- реферати, есе;
- захист практичних робіт;
- презентації та виступи на наукових заходах.

8. **Розподіл балів**, які отримують здобувачі вищої освіти. Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{АТ}}$.

9. Навчально-методичне забезпечення

- Електронний навчальний курс навчальної дисципліни –
URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1826>
URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1896>
- Олійник Л.А. Методичні рекомендації для самостійного вивчення дисципліни «Фінанси» для студентів ОС «Бакалавр» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» ОП «Корпоративні фінанси». Київ : Компрінт, 2024. 45 с.
- Негода Ю.В., Олійник Л.А. Місцеві фінанси: навчальний посібник для студентів ОС «Бакалавр» спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування», 3-тє видання перероблене та доповнене. К.: ЦП «Компрінт», 2021. 425 с.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Біляк Ю.В., Тітенко З.М. Державні фінанси і контроль. Навч. посібник К.: Вид. центр НУБіП України. 2022. 516 с.
2. Венгер В.В. Фінанси: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 432 с.
3. Волохова І.С., Хомутенко А.В. та ін. Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку фінансової системи України : монографія / за ред. д. е. н. І.С. Волохової. Харків: Іванченка І. С., 2021. 395 с.
4. Гербич Л. А. Фінансові та кредитні системи зарубіжних країн: навч. посіб. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. 440 с.
5. Каламбет С.В., Півняк Ю.В. Фінанси підприємств. Практикум: навч. посіб. Дніпропетровськ: ДНІПРО. 2020. 240 с.
6. Ковленко Д.І., Венгер В.В. Фінанси, гроші та кредит: навч. посіб. К.: ЦНЛ, 2019. 578 с.
7. Кремень О. І. Фінанси : навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 416 с.
8. Лазаришина І. Д., Олійник Л. А. Екологічне оподаткування в європейському союзі та Україні: тенденції й перспективи. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2022. №4 (7). URL: http://ujae.org.ua/wp-content/uploads/2023/03/ujae_2022_r04_a25.pdf
9. Лютий І. О. Фінанси та страхування: підручник. Київ: Ліра-К, 2020. 732 с.
10. О. Pashchenko, О. Zharikova, L. Oliinyk. Доходи як один із факторів добробуту населення України: сучасний стан. *Науковий журнал "Економіка і управління бізнесом"*. 2022. ТОМ 13, № 2. URL: [http://dx.doi.org/10.31548/bioeconomy13\(2\).2022.51-69](http://dx.doi.org/10.31548/bioeconomy13(2).2022.51-69)
11. Lazaryshyna, I., Nehoda, Yu., Oliinyk, L. The EU environmental taxation influence on a sustainable development. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. № 4(32). 2022. URL: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2022-4\(32\)-301-320](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2022-4(32)-301-320)
12. Олійник Л. А. Особливості та напрями реалізації спільної сільськогосподарської політики ЄС. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2022. №3(7). URL: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2022-3-30>
13. Сучасна бюджетна система: правила та процедури: Навчальний посібник / [За заг. ред. В. В. Зубенка]; ІБСЕД, Проект «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ-П) впровадження». Київ, 2017. 184 с.
14. Ярошевич Н. Б. Фінанси, гроші та кредит: підручник. Львів: «Новий Світ2000», 2023. 414 с.
15. Бюджетний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>
16. Електронна бібліотека НУБіП України URL: <https://nubip.edu.ua/node/17325>
17. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <http://portal.rada.gov.ua>.
12. Офіційний веб-портал Державної казначейської служби України. URL : <https://www.treasury.gov.ua/>

13. Офіційний веб-портал Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
14. Офіційний веб-портал Державної служби фінансового моніторингу України. URL: <https://fiu.gov.ua/>
15. Офіційний веб-портал Комітету Верховної Ради України з питань бюджету. URL: <http://budget.rada.gov.ua/kombjudjet/control/uk/index>.
16. Офіційний веб-портал Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України. URL: <http://mtu.gov.ua/>.
17. Офіційний веб-портал Міністерства цифрової трансформації України. URL: <https://thedigital.gov.ua/>
18. Офіційний веб-портал Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/>
19. Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України. URL : <https://www.mof.gov.ua/uk>
20. Податковий кодекс України. URL : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
21. Про бюджетну класифікацію : Наказ Міністерства фінансів України від 14.01.2011 р. № 11. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0011201-11#Text>
22. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 1997 р. URL: <http://portal.rada.gov.ua/rada/control/uk/index>
23. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої ради України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/>.
24. Open budget. URL: <https://openbudget.gov.ua/budget-literacy/budget-system/structure>
25. Prozorro. URL: <https://prozorro.gov.ua/uk>